

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyen szám ára 8 kr.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 Hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A szocialisták népgyűlése.

A titok leple alá rejtőzött „szervező bizottság” által összehívott népgyűlés múlt vasárnap megtartatott.

A szervező bizottságról lehelott a lepel és ott láttuk azokat, a kiket vár-
 tunk, a szocialista vezéreket, a mint szegény munkástársaikat bolondítják.

Most is egy kis mulatságot akartak szerezni elvtársaiknak és egy diszfelvo-
 nulást rendeztek a gyűlés előtt, mely ugyancsak nagyonszámalmasképet nyuj-
 tott. Egy uraságotól levetett zenekar mellett összejártak néhány utcát, de tüntető menet sem hódított, mert háromszáz suhanczon, ifjonezon és gyári hölgyön kívül nem tudtak meghódítani senkit.

Hiába appelláltak ők az ujpesti kis-
 iparosokhoz, mert amint már megírtuk, ezek sokkal jobb izlésű emberek, sem-
 hogy ilyen bohócoknak lépre menjenek és a mint fel is tételeztük róluk és tud-
 tuk előre, az iparosok távol tartották magukat ezen urak vasárnapi mulatsá-
 gától.

Az iparosok joggal tiltakozhatnak ilyen meggyalázás ellen, mert őket nem lehet, nem szabad így lealacsonyítani és eszközeül felhasználni egy a társadalmi rend, a felekezeti türelmesség és nemzeti érzés ellen törő kompániának, a melynek se Istene, se hite, se hazája nincs. Amely az emberi létet arra használja fel, hogy a gyengébbek bőrén élőkódjék és irtózik a tisztességes mun-

kától, míg mások keserves munkája által szerzett csekély vagyonkáján akar élőkódni.

Visszaautasítjuk azt a konkolyt, a melyet derék iparosaink közzé akarnak hinteni, mert itt nincs az a talaj, ahol termékenységre találna, itt a munka-
 szeretet és becsület magva van elvetve, mely jó gyümölcsöt hoz, tisztességet a községnek és becsületet a hazának!

Ez a község, melynek alapja a tisztességes munkára van építve, iparos község, egy ipartelep, melynek iparosai derék polgárai e községnek és e hazának, akik büszkén állnak a saját lábukon, intelligens elemekből állanak, ön-
 állóan tudnak gondolkodni, tenni és eslekedni. Nem szorulnak ők olyan ál-
 apostolokra, akik még talán e világon sem voltak akkor, midőn az ujpesti ipa-
 rosok már régen befolyást gyakoroltak a közügyekbe.

Az ujpesti iparosok mindig komolyan és érdeme szerint bíralták a köz-
 ügyek menetét, oda szavaztak, ahová jónak találták, mindenki a maga meg-
 győződése szerint, tehát most is föl-
 legessé válik ilyen haszoló kompá-
 nia, a mely eddig sem anyagilag, sem szellemileg hozzá nem járult ahhoz, hogy a haza polgárainak tekintessenek.

Ilyen fogadatlan prókátoroknak uti-
 laput kötünk a talpára, hogy menjenek Bresslaun vagy Csaszlaun boldogítani, akik kontárságuk által amugy is csak megfosztják az iparosokat az őket illető jövedelmektől.

Most is egész komolyan tiltakozunk az ellen, hogy ezek a jó urak az ipa-
 rosokat ne vegyék be a játékukba, hanem inkább emeljenek kalapot előttük és bizzák egyedül reájuk, még pedig nyugodtan a választást, tisztában vannak ők magukkal.

Különben a kuriozum kedvéért leir-
 juk annak a népgyűlésnek lefolyását.

Már említettük, hogy a menetnél kik vettek részt, itt még csak azt akar-
 juk dokumentálni, miszerint a menet minden német korcsmárost zajosan meg-
 éljenzett és az egész uton nem a legszebb accordokban a Marsaillest énekelte.

Midőn az Istvántérre értek, az ott felállított tribünen megjelent: Rádi Sándor, Gráner Adolf, az ujpesti polg. kör tagja, egy vörös szakállas dalárdista, egy vörös szakállas suszter és önkéates tűzoltó és még többen. Hogy ezek az urak kellő biztosságban legyenek köz-
 bükült a rendőrkapitány, egy rendőr-
 tisztviselő és egy detektív.

Most Rádi Sándor levette széles ka-
 lapját és Gráner Adolfot elnöknek, ki-
 vüle még egy II. elnököt és egy jegyzőt ajánlt, a kiket egyhangulag megválasztottak.

Ekkor Gráner Adolf állt elő és a megszokott ékesszólásával a jelenlevőket üdvözölte, mialatt egyesek már a birói székekben, míg a többiek a zöld asztal körül képzeltek magukat.

Azután Rádi Sándor nagyot pöndö-
 ritett bajuszán és elkezdett szidni min-

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

Almodozva ablakon át . . . . .

I.
 Almodozva, ablakon át,
 Nezd merőn egy szép leány,
 Könyve omlik, ajka csásket,
 S az arca oly hatvány.

II.
 S mintha a leg rezdülk volna,
 Szelen szárnyán jó egy dal,
 S eljutva a szép leányhoz,
 Figyel az mely bánattal.

III.
 Hallja a dalt, sivea zeng át,
 S banaf omlik hangján,
 Hallgass el te arva dalnok,
 Felebszedt fájdalom.

IV.
 En is szenvedek mikéns te,
 S szivem mereng dalodon,
 En értem azt, egyedül én,
 S ugy fáj nekem hallanom.

V.
 Szorítottam őt de elhagyott,
 S oly epeztő bánatom,
 Nem enyhíti semmi ir már,
 Egyedül a sirbajom.

VI.
 Zug a szél künn s besugojta
 Az ifjunak szavait:
 „Szived rokon az enyémnel,
 Dalom zengi bánatod.”

Közszeghy Árpád.

Az asszony.

Akosnak az apja hírneves ember volt: hatalmas része volt a magyar irodalom megteremtésében. Még serdülő ifjú volt, mikor a nagy költő meghalt s őt árván hagyta a világon. Az a város, mely apja szülőházát emléktáblával díszítette, sőt a gondozása alá vette: a város polgármestere maga lett a gyámja s fogadta őt házához, valami távoli rokonság ezimen. A vagyonát pedig az árvaszék vette kezelésbe és — bár az akkori árvaszéki pénzürmök nagy összegek elkezése után főbe lőtte magát, a remek író tekintélyes hagyatéka nem szelvédtől esorból, hanem még tekintélyesebbé szaporodott, úgy, hogy Akos a nagykorúságnál jó summa pénz birtokába jutott.

Akosnak a jogot kellett volna végeznie, de nem végezte, hisz akart lenni, mint apja és szülővárosának helytartójában került is napvilágra egynehány verse meg elbeszélése, meglehetősen naív dolgozatok, a melyek minden magasabb föltételek és ölettapasztalat hi-
 jával voltak. Akos gyámja, a polgármester kötelességének is tartotta az ifjút e hibákra figyelmeztetni és szívrehatóan tanácsolta a jogi szigorlatok letételeit. De Akos azt felelte, hogy majd ő szerez tapasztalatokat; és mikor vagyonát kezéhez kapta, neki is indult a megfigyeléseknek. Tanulmányozta az életet és az embereket. Az előbbi különösen mulatóhelyeken és ejjeli tivornyákon, az embereket pedig a kártyaasztal mellett, már mint a férfiakat, a nőket azonban mindenütt, mert azok mindenütt és mindig érdekesekek. Végig is tanul-

mányozta a vagyonát és bőven szerezte mind-
 ama tapasztalatokat, melyek a saját karán való okulásra szolgálnak, íróember azonban meg sem lett belőle. Nagy ritkán tudott, úgy valamely cikket összeírni, de a fővárosi hírlapok akkor is konokul visszautasították; még az a bizonyos hírlap is csak immel-ámmal fogadta el, per-zé díjtalanul. Gyámja szolgált neki meg néha atyáskodó tanácsokkal, sőt mikor már biztosan látta a közeledő végromlást, beprotégálta a vasúli igazgatóság-
 hoz, hogy ne legyen kenyér nélkül, ha majd mindenének a nyakára hagott.

Ez az időpont nem is soká várattat magára, és a mint fogyott a penze, Akos lassau-
 kent javult is, nem kártyázott többé, a nők után is már kevesebbet futkosott, csak az ivásnak adta magát. A borba fojtotta keserveit. Hivatalát sem végezte valami pontosan, nem is léptettek elő, sőt talán ki is tettek volna a szűret, ha a közeledő választások miatt az ellenzéki város polgármesterének a jóindulatát nem tekintették volna. De a polgármesternek tudtára adták pátfogoltja viselkedését; erre a derek ember felsietett a fővárosba és még egy utolsó tanácsesal szolgált a léha fiatal embernek.

Akos ez egyszer megfogadta az intó szót, megházasodott. Elveti egy szegény, de szép leányt, kinek házi erényeit az edes anyja már eléggé feldicsérte volt neki. És igazán, az élete azóta nyugodt boldogságban folyt le és olyan jólétben, a mely nem sokára felülmúlta még azt is, a mihez a szülői házban volt hozzászokva.

Mikor az új házaspár berendezte fészket, Akos vagyona már teljesen fel volt emesztve.

dent és mindenkit, a hogy éppen az eszébe jutott. Ő letárgyalta mondokáját és helyt adott Schwarcz Józsefnek, a ki az általános választási jogról nagy gesztikulációk közt elmondta betanult és mindenfelé hajló beszédét, mire a gyűlés véget ért és vele Újpest alaposan boldoggá tétetett. Még csak azt jegyezték meg, hogy valaki nagyító üvegen nézhette ezt a tömeget, a mikor több napilapot szépen felültetve 10.000 embert látott, mert mi akármilyen figyelemmel néztük is, nem láttunk ott 3-4 száz embernél többet, ha ugyan a gyerekeket is, a kik legjobban örültek a mulatságnak, az emberek közé nem számítjuk.

Végre örömmel regisztráljuk azt, hogy a mentők segítségét egyetlen egy esetben sem kellett igénybe venni.

Szervezkedjünk.

A mint látjuk, a választásokba olyanok is beavatkoznak, a kik máiól holnapra vannak csak itt a községben, soha a község terhéhez hozzá nem járultak, soha polgári kötelességeket nem teljesítettek, sőt a legtöbb meg magyar honosságot sem szerzett. Az igaz, hogy ezek a közvélemény felvezetésén kívül egyéb akcióit nem fognak tudni kifejtetni, de mi az ő működésüket annyira sem engedhetjük terjedni.

Újpest hazafias választóközönsége nem hagyhatja ezt válasz nélkül és elkezdettnek veljük azt az időt, a mikor szervezkedni kell s tiltakozni a jogtalan beavatkozás merénylete ellen.

A küzdelmet meg kell kezdeni, megindítani becsületos fegyverrel, tisztességes módon és elvekkel, sem személyekért, sem pedig személyek ellen, hanem önzellenül a község jóvoltáért, a községnek jogos érdekéért.

Mi is kibontjuk a zászlót és a választási küzdelmekben a község és a közönség érdekéért akarunk harcolni.

Nekünk a községi politika nem üzlet, nem is leha időtöltés, hanem polgári hivatás, kötelesség.

A sajtó szép hivatását akarjuk teljesíteni, midőn a választások alkalmával felemeljük szavunkat és a község, valamint a közönség érdekeit akarjuk megvédeni. Mi nem fogunk paktálni, alkudni senkivel, hanem elveinket és meggyőződéseinket fogjuk hirdetni és a sajtó befolyását a nép érdekeivel össze-

fűzni, hogy ezáltal a község politikai életének helyes irányt mutassunk.

Helyes községi politikai irányban fogunk haladni és nem fogjuk egy perczig sem szem elől tévesztetni a község haladását, felvirágzását és a közönség boldogulását.

Ezért eber szemmel fogunk örködni, hogy olyan elemek, a melyek a község szép fejlődését, haladását romba dönteni és a közönség érdekét, a magánerdekek kizsákmányolására akarják csupán használni, működési kört ne találjanak és az adáz önrdek a közérdek fölé ne emelkedhessék.

Elég tanúság nekünk a múlt, amikor a község hírneve gúnytárgy volt az egész világnak, a mikor Újpest egy elhanyagolt sárvagy portenzer volt, a mikor mindenki rettegétt és irtozott, ha Újpestet említették.

Újpest kepe felismerhetetlenül megváltozott. Hírneve helyre állított és rehamos gyorsasággal bontakozik ki a világ előtt, mintha a sötét múlt csak álom lett volna.

A községnek ezen szép fejlődését, a közönség érdekét, elősegítő törekvést nem szabad személyes érdekeknek kiszolgáltatni, azért a közelebbi választásoknál legyünk óvatosak, megfontolok és egyedül csak a közönség érdeke, községünk felvirágzása lebegjen előttünk.

Tehát ilyen programmal szervezkedjünk!

Ne vegyünk osztálysorsjegyeket!

Nincsen olyan nagyság, mondja egy régi közmondás, melynek ellenségei nem volna. Nos hat, ha más egyebbel nem is de ellenségei révén az osztálysorsjatek is rázolgált a nagyság tilulására.

Egészen váratlanul, sőt bátran állíthatjuk, jogszabálytalannak, hiteltelennek ellenségei keletkeztek az új osztálysorsjegyeknek s támadásaiknak szentenciája nem volt egyéb mint: ne vegyünk osztálysorsjegyeket. Hogy a közönség mennyire adott hitelt ezeknek a cselzős támadásoknak, kitűnik abból, hogy imemár a huzás előtt néhány nappal ugyiszólván minden osztálysorsjegy elkelt.

Az osztálysorsjatek minden tekintetben kizsákmányoló tervszöve s maga az osztálysorsjatek intézménye oly nagy mértékben vitta ki magának a játszó közönség bizalmát, hogy már az első huzásnál teljesen biztosította az egész nálunk meg új intézménynek sikerét. Minden úgy történt tehát mint azt már jó eleve megjósoltuk. Az osztálysorsjegyek már az első huzás alkalmával egytől-egyig elkelték és a ki nem sietett ideje korán szükségleteit fedezni, bizony kimarad az egész 6 osztályból.

Epen azért melegen ajánlhatjuk mindazoknak, a kik a második osztály huzásain részt-

venni ohajtanak, igyekezzenek a fölarusítónál előjegyzésüket bejelenteni, nehogy a második osztálynál is úgy járjanak mint az elsőnél!

A lehetőség erre nézve is megvan, mint-hogy az első osztály nyereményei, nemcsak, hogy a régi játszókat fogják a további tettek serkenteni, hanem újabb híveket is fognak toborozni. A külföldön epen nem tartozik a ritka esetek közé, hogy a huzás előtt az osztálysorsjegyek fölpénzzel fognak el.

Nálunk is alapos kilátás nyílik erre vagy pediglen bekövetkezik az, a mit a pesszimisták jalkiáltásaikkal el nem érthettek t. i. hogy a közönség nem vesz majd osztálysorsjegyeket, mivelhogy nem lesznek kaphatók!

M. S.

Heti tájékoztató.

November 30 nap.

11. csütörtök. *Márton*. Katona József, a »Bankban« költője szül. 1792. Az osztálysorsjatek huzása.

12. péntek. *János*. Rákosi Jenő író szül. 1812. Az osztálysorsjatek huzása.

13. szombat. *Szaniszló*. Uhland Lajos nemet köllő megh. 1862.

14. vasárnap. *Veneránt*. Wekerle Sándor, volt miniszter elnök, szül. 1848.

15. hétfő. *Lipót*. Brody Zsigmond, író, főrendiház tag szül. 1840.

16. kedd. *Ödön*. Mészáros Lázár 1818-iki hadügyminiszter megh. 1858-ban Angliában.

17. szerda. *Hugó*. A Suez-csatorna megnyitása 1869.

HIREK.

— **Személyi hírek**. *Volfner Tivadar* országgyűl. képviselőnk most kedden ünnepelte nevnapját, mely alkalommal számosan üdvözölték. Lapunk szerkesztősege és kiadóhivatala sürgönyileg üdvözölte a képviselőt.

— **Iskolafelavatási ünnepély**. Az angyalföldi községi elemi népiskola újonnan épített díszes épületét f. évi december hó 7-én fogják ünnepélyesen felavatni. Az ünnepély három részből fog állni: 1. iskolai ünnepélyből, 2. hangversenyből és 3. táncmulatságból. Az igen fényesnek ígérkező ünnepélyt, Bánó József igazgatóval az élen, a tantestület fogja rendezni. Az ünnepély részletes műsorát annak idején közölni fogjuk.

— **Újpesti kriminalista**. Az a teves fölfogás, hogy a bajba keveredett embernek legalább is Vaisz Sándor vagy Polonyi Geza budapesti nagy kaliberű kriminalistákhoz kell fordulniok, máskülönben ügyök veszve van, mondjuk, ez a ferde nevet uralkodik Újpesten is Ra-

De meg megmaradt neki hitele és a fiatal asszony ezt ügyesen tudta kiaknázni. Nagy lakást vettek, hogy egy részét fényesen butorozva albérletbe adják. Ily módon a házber megterült, sőt meg maradt valami a részletfizetések törlesztésére. A szép asszony férje csekély fizetésével rendkívül jól tudott gazdálkodni és Akos nemcsak rendes zsebpénzt kapott, hanem minden tekintetben olyan kenyérlombon élt, a melyet sokkal magasabb rangú hivatalnok is irigyelhetett volna. Imádtá is az ő Irma-káját, ki szerető gondozással vette körül és szívesen hajította nyakát a jótékony papucs-kormány alá. Mert Irma szigorú is tudott lenni, folyton unszolta őt hivatalos kötelességeinek pontos teljesítésére, hogy rangban emelkedjek.

Akosnak hivatalbeli szorgalma meghozta gyümölcsöt, mert kétszer is előléptettek, melőzött kartársainak bosszúságára. Az ivásban is mértékletesebb lett, mert az asszony csak kivételesen engedte őt vendéglőbe, de talált a helyett bort otthon az asztalon, a mi nemcsak jóval olcsóbb volt, de sokkal jobb is. Mert Irma kitűnően értett a bevásárláshoz, ki tudta kuttatni a legolcsóbb forrást, vagy meglesni a kedvező alkalmat. A ruhái is, bár mindig elegánsan járt, alig kerültek valamibe, mert ő a kelmet csak végeladásoknál szokta venni. Szerette az apró csecsebecsét, a lakásuk tele volt ilyesmivel. Irma mélyen az értéken alul szerette be, sőt később néha szép nyereséggel tudott rajtuk. És ő ezt érthetőnek találta, mert a saját barátjai is ostromolták néha az asszonyt egy-egy ilyen bibelot végett.

Mert voltak Akosnak barátjai. Nem a haj-

dani cimborák, kikkel a vagyont ellopolták, sem pedig szerényebb hivatalnoklái. De idővel megismerkedett feleségének egyik másik gazdagabb rokonságával, ismerőse lett egyik másik befolyásosabb urnak, kinek barátságára csak büszke lehetett. Ezekkel ő és neje otthon tea mellett néha igen kedélyesen elmulattak és ha ezek viszont kedveskedtek nekik színházi vagy orfeumjegyekkel, csak nem haragudhatott miatta. Különösen intim viszonyban volt egy magasrangú hivatalnokkal, ki hol fele-egestől, hol egyedül is majd, mindennapos volt a háznál s mint igazi kebelbarátja minden alkalommal szolgálatára állt.

Annál kínosabban érintette őt, mikor egy reggel az újságban barátja nevét találta, egy szenzációs cikk fölött, mely sikerkasztásról és szökésről szólt. Ki hitte volna! Pedig még néhány napja meg milyen elfogulatlan vidám volt, sőt Irmát nevenapjára egy csodaszép vázával meglepte. Valószínűleg ezt is a sikkasztott pénzen vette!

Pedig dehogy a váza ki sem volt fizetve, a mint megtudta mindjárt az nap. Epen haza akart indulni a hivatalából, mikor egy ur ke-reste fel, egy régiségkereskedő és követelte a váza árát, Akos azt ajánlotta neki, hogy visszaadja a tárgyat, de a kufar nem akarta elfogadni, hanem a pénzt követelte: háromszáz forintot.

Akos csak bámult. Hisz ez a darab fajence csak nem érhet annyit! Vitakozni kezdett a kereskedővel, ki nem tágitott, mire Akos dühében őt szemtelennek, csalónak is nevezte. Amaz sem maradt adósa: olyan vándat vágott a fejéhez, hogy egyszerre tudatára

ébred hitvány szerepének. Lehetséges-e? Ez a peldás asszony, a ki olyan szereteit eldelgeti... Mikor a kereskedő elhagyta nagy fenyegetődzve, már nem lehettek ketelyei.

Nem is a szerencsétlenségen járt többé az esze, hanem a megtorlison. Ő meg fogja ölni ezt az asszonyt, ki az ő nevét, az apparól maradt országos hírű szép nevet beszenyezte. Zalomba adta oráját revolvert vett.

Hol kestel oly soká, kérte az asszony, mikor dult ábrázattal belépett az ebédlőbe.

Akos szólni akart, reá akart rohanni az asszonyra, hogy számon kerje azt a sok évi rút csalást, gyalázatot, de nem bírta, gyávának érezte magát, csak annyi jött ki szorult torkából:

— Találkoztam egy ismerősöddel és elbeszélgettünk kissé. Ezt kétertelműen gondolta és várta, hogy felesége tudakolja, ki volt az az ismerős. Akkor majd elkezd. De Irma nem ügyelt reá, hanem eszengetett a cselednek, hogy találjon.

Akos átkozta gyávását. Oda lépett a terített asztalhoz és hogy bátorságot öntsön szivebe egy pohár bort töltött magának és felhajította. Ivás közben az a gondolat cik-kázott át a lelkén: vajjon fogok-e olyan bort inni, ha majd nem lesz ez az asszony. És vil-lámgyorsan sok minden átfutott a szeme előtt, a hajdani élet és a jövő, telve szegényell, nyomorral — a tömlőcz... Lassan letette a poharat és nyugodtan mondta:

— Képzeld, a váza nincs kifizetve. Menj a kereskedőhöz és rendezd valamiképen.

Petrus.

kospalotán is. Az újpesti és a rákospalotai védelemre szorult ember szalad a fővárosi ügyvédhez, mert ügyét nem meri a közelebbi és újpesti ügyvédre bízni, holott büszkén vallhatjuk, hogy az újpesti ügyvédek eszes uri emberek, a mellett jeles képzettségű jogászok, szorgalmasok és lelkiismeretesek, a kik a székesfővárosiakkal bátran vetekedhetnek még a büntetői védelem terén is, sőt az a főlényük a székesfővárosiakkal szemben, hogy ősösbak. Ha tehát valaki szakít a balhiedelemmel és igénybe veszi valamelyik újpesti ügyvéd közbenjárását, azt valóban feljegyzendő eseménynek és nyilvánosságra hozni valónak tartjuk. Ily eset az ifj. Csikos István rákospalotai lakos tenyitő ügye, melyben ő jogerős határozattal lopás büntetése miatt vád alá helyeztetett. Ez a jó ember nem ment a székesfővárosba védőért. Aljött Újpestre és elhanyagolt ügyét Dr. Kis Sándor újpesti ügyvédre bízta, a ki minden habozás nélkül vállalkozott a feladatra, mely abból állt, hogy őt a bírótól megmentsé. Azzal volt vádolva ifj. Csikos István, hogy Varga István szintén rákospalotai lakos zsebéből 650 frtot lopott.

Közvetlen tanúk voltak, a kik a lopás elkövetését bizonyították: Schleis István, Leicht Kávé, Leicht Arnold, Kovács István és Ribniczer Károly pedig vallották, hogy Varga Istvánt ifj. Csikos István erőszakolta be m. e. december 6-án este a Leicht-fele rákospalotai kávéházba, tudva azt, hogy annál nagyobb mennyiségű pénz van, s őt közvetlenül mellette foglalt helyet, sőt Varga Istvánt, a ki a kávéházból több ízben kiment az udvarra, mindannyiszor ki is kísérte, sőt a ki ittas volt és tántorgott mintegy jóakarattal támogatta, majd visszatérve a kávéházba, onnan rövid idő múlva távozott és ifj. Csikos Andrásné vallomása szerint haza tért s nejének eltevés végett 5 drb. 10 frtot adott át, aztán ismét távozva hazulról, a kávéházban dőzsölő Varga István társaságába sietett, a hol ekkor már a 650 frt eltűnése és ifj. Csikos István gyanúsítása nyilvánvalóvá lett. Ifj. Csikos Istvánt ezen gyanu alapján letartóztatták s a törvényszék csak a vizsgálat befejezése után bocsajtotta szabadon. A múlt heten tartatott meg ez ügyben a végfogyatás a pestvidéki törvényszék előtt, a mely alkalommal ifj. Csikos István, Dr. Kiss Sándor újpesti ügyvéd alapos eservekben gazdag védő beszéde után, melyet könnyedséggel, a legjobb kriminálisták rutinjával adott elő, a vád és következményei alul teljesen felmentetett. Nem jogosult hát az a téves felfogás, hogy annak az ügye, kit nem budapesti jogász véd, veszve volna.

Képviselőnk mint ügyvéd. Hogy mi mindent nem vállalkozik Volfner Tivadar orsz. képviselőnk akkor, a mikor embertársain segíteni kell, jellemző a Kunigo Giacomo olasz alattvaló. — újpesti lakos esete. Tudjuk, hogy Kunigót f. e. október 15-én a Kulpi Giuseppe szinten olasz alattvaló meglövése miatt letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték, különösen azért, mert a lövés következménye a bíróság előtt még világos nem volt. A meglőtt Kulpi 4 nap múlva gyógyultan hagyta el a kórházat s ötöd napra már áldomást ivott szerencsés megmenekülése öröme. Dacára annak, hogy a lövés okozta seb négy nap alatt gyógyult s így súlyosabb beszámítás esete fele nem forgott, a vizsgálóbíró Kunigót szabadlábra helyezni vonakodott, noha 1000 frt biztosítékot ajánlott fel székesfővárosi ügyvédje, Volfner Tivadar képviselőnk tudomást szerezve mindezekről, de arról is, hogy Kunigo tisztességes ember s a fegyvert önvédelemből használta, nov. 4-én a vizsgálóbíróhoz sietett, s Kunigonak azonnali szabadlábra helyezését kieszközölte. Ebből az esetből is nyilvánvaló, hogy képviselőnknek sive jó, törekvése mindenkor nemes és igazságos. Azt hisszük, ezen ügyvédi funkcióba vágó faradozásáért újpesti jogászaink nem fognak neheztelni, sőt velünk együtt dicsérendik képviselőnknek ezuttal is nyilvánvalóvá lett ügybuzgó faradozását.

Vadkacsa. Nehány uri ember azt a hirt terjeszti Újpesten, hogy lapunk január hó 1-én az «Újpesti Közlöny»-nyel fuzionálni fog. Erre kijelentjük, hogy ez egy nagy kacsa, mert sem nekünk, sem lapársunknak eszéágában sincs a fuzió. Talán annak a harmadik lapnak van szándékában egy másvilágba költözött lappal fuzionálni és az örök birodalomban az élet mulandóságáról elmélkedni.

Főolvasás a párisi kiállításról. Az országos iparegyesületben ma esztörtökön délután 6 órakor Lukács Béla volt kereskedelem-ügyminiszter, a párisi kiállítás kormánybiztosa, főolvasást tart a párisi kiállításról. Az érdekes főolvasást ajánljuk iparosaink figyelmébe.

A nemzeti szalon megnyitása. Szombaton délután nyílt meg Újvilág-utcai otthonába a Nemzeti Szalon őszi tárlata. Művészainknak e házi kiállítása évről-évre gazdagabb, változatosabb lesz. Az idei tárlat is jóval felülmulja a tavaszi és dicséri az intézőket, kiknek elen Mesterházi Kálmán vezette a tárlat rendezését. Igen érdekes része a tárlatnak Margittay Tihamér vázlatai a nagy 1848 című körképhez. Több érdekes munkát küldött a tárlatra ifjabb és idősb. Vastagh György. Ismert művészeink, mint: Böhm János, Nagy Lázár, Telegdy László, Nogrady Antal, Mesterházi Kálmán, Kravaly Mór, Konek Ida, Strobl Zsófia, László Fülöp, Tölgyessy Arthur, Koroknyai Ottóné stb. kisebb-nagyobb vásznakkal gazdagították a kiállítást, melynek egyik kisebb szenczácója Hrabetz Nandor vázlatgyűjteménye, mely feltűnést fog kelteni művészkörünkben.

Harczias tengerészek. Csinos verekedést rögtönzött vasárnap este Újpesten egy csapat részeg tengerészkatona. A duhaj legények egy kis görög-török háborút akartak Újpesten játszani és hogy hozzá kellő bátorságot szerezzenek, egész délután kocsmárolkocsmára járva szittak magukba az isteni nedűt. Este 8 óra tájt a Lóví-utca 11. számú házban levő hírhedt mulatóhelyre akartak betérni. A gazda látva a tengerészek rakonezátlan jókedvét, nem akarta őket bebocsajtani, mire a vitézek erőszakkal hatoltak be a mulatóhelyre, hol bosszúból törtek-zúztak mindent, a mi csak a kezük ügyébe akadt. Mikor már nem volt a helyiségben mit összetörni, az utczára távoztak, s a sétáló közönségbe kötöttek bele. Alapos háború támadt, melynek folyamán a tengerészek néhány járó-kelőt meg is szurtak. Ekkor már a rendőrség is közbelepett. Egy csapat rendőr körülfogta a késelő tengerészeket, kik közül nyolcat elfogott, míg a többi húsznak sikerült elmenekülnie. Hja a futás séggyen, de hasznos.

Toth Bela könyve. Toth Bela fiatalon elhunyt poeta «Uttalanul» című verskötetéből, melyet a sajtó oly nagy elismeréssel fogadott, még néhány példány kapható. Kartársai az eddig eladott könyvek jövedelméből díszes sírkövet emeltek az elhunytnak és a megmaradt könyvek jövedelméből sírját fogják gondoztatni. Ezért bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, de különösen azokhoz a kik az érdekes könyvet még meg nem szerezték, rendeljék meg a könyvet. A könyv ára 1 frt 50 kr. Szabó István székesfővárosi tanítónál (Budapest, angyalföldi iskola) rendelhető meg. Megrendeléseket lapunk szerkesztősége is közvetíti.

Betörés elleni biztosítás. Újpest község, előjárósága a közési ingó vagyont és házipénztárt a betörés ellen 200.000 frtra biztosította. A biztosítást a «Hazai általános biztosító társaság» újpesti képviselőjénél, Schwartz Jakabnál eszközölte.

Vilamos elgázolás. Özv. Horváth Antalné, szül. Pentek Rozália, zalamegyei születésű, 54 éves kora kedden reggel át akart menni a külső-váci uton a villamos vasut sínjein. A szerencsétlen nem vette észre az arra robogó villamos kocsi s ideje sem volt a kitérésre, mert a kocsi elütötte. Szétzúzott lábakkal szállították a Rokus-kórházba.

Gyermekfelruházási ünnepély. Az «Újpesti gyermekbarát egyesület» f. évi november hó 25-én este 7 órakor tartja saját helyiségében (Zweig kávéház) gyermekfelruházó ünnepélyt, mely alkalommal a nemes egylet 75 gyermeket fog teljesen felruházni. Az ünnepélyre a meghívók e napokban küldetnek szet.

A nyári árvíz aldozata. Zmeskall Lázár mérnök, ki utóbb Újpest község szolgálatában is állott ugyancsak mérnöki minőségben, azonkívül az «Adria» biztosító társaság becsülő mérnöke is volt, f. hó 7-én éjjel 11 órakor váratlanul meghalt. A nyári árvízveszedelem alkalmával az éjjeleket is nappallá tette, emberfeletti szorgalmat fejtett ki a védekezési munkálatok körül, a mikor meghült és legeső sorvadása esett, mely rapidan törte meg az előbb egészséges, athleta természetű 41 éves em-

bert, mignem a válságos éjjelen egy erősebb köhögési roham következtében belsejében egy nemesebb ér pattant meg s a kiömlő vér megfullasztotta. Valóságos vérfürdőben hevert, a mikor gyógykezelő orvosa Dr. Krausz Soma megjelent, a ki azonban már csak a halál beálltát constatalhatta. A szerencsétlenül elhunytat neje, született Schmied Klára és 5 apró gyermeke: Margit, Paula, Zoltán, Jolán és László siratják, de gyászolja édes anyja, továbbá István, Margit, György, Ernő és Erzsébet nevű testvérei is. Az elhunyt a felső megyei Zmeskall-család tagja, jó hazafi, szorgalmas munkás, szerető férj, odaadó családfő és nemes barát volt. A község, melynek a nagyszabású utca rendezési munkálatok körül nagy szolgálatakat tett, szintén gyászolja s a fekete zászlót a község házában kitűzte. Temetése óriás részvét mellett f. hó 9-én d. u. 4 órakor ment vegbe, a Corvin-utcai házból, melyen képviselve volt a községi előjáróság Lindt bíró és Zoldos főjegyző vezetése mellett, az «Adria» biztosító társulat és számtalan ismerős és jóbarát. A gyászszertartást Geduly Lajos ág. hitv. ev. lelkész vezette, remek beszédben (melyet tekintettel az özvegyre németül mondott el) bucsuztatván el a halottat. Legyen neki könnyű a föld.

Kimutatás a múlt hó 23-án az Újpesten lakó szegény sorsú 1848 49-es honvédek részére rendezett disztribúciós jövedelméről. Jegyekért befolyt 201 frt 10 kr. Előre váltott jegyekért tulfizetés 204 frt 20 kr. A pénztárnál váltott jegyekért tulfizetés 9 frt 45 kr. Confetti csomagokért befolyt 6 frt 50 kr. Zónaposta jegyekért befolyt 70 kr. Összes bevétel 421 frt 95 kr. Ebből levonva a kiadást 137 frt 26 kr. Maradt tiszta jövedelem 284 frt 69 kr. Ezen összegből a legtöbbet fáradozóknak adatott 14 frt. — akik jegy eladásban tevékeny részt vettek és jártak-keltek 12 frt osztalékot kaptak, akik semmit sem tettek az ügy érdekében 10 frt osztalékban részesültek. Két özvegy pedig 3-3 forint segélyben részesült. 19 diszjegy ára még kezelés alatt áll.

Az újpesti kereskedő- és iparos ifjak önművelődési köre f. 1897. évi november hó 21-én (vasárnap) saját helyiségében (Kossuth kávéház) fűt és vaczi-ut sarok) táncszal, confetti-dobátással és világpostával egybekötött II. felolvasó-estélyt rendez. Az estélyen felolvasás, műkedvelői színelőadás, szavalat, ének- és magánjelenet előadás lesz. Kezdeté 8 órakor. Műsor az estélyen, ára 10 krajczár, mely beléptijegyül szolgál.

A „Széchenyi-kör” folyó hó 14-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárty: Fontos folyó ügyek elintézése. Az elnökség az uton is kéri a tagokat minél számosabb megjelenés-re.

Téli menetrend. A »Budapesti közúti vaspálya társaság«, Újpest-Károlykaszárnyai vonalán, most november hó 1-jétől a következő menetrend léptette életbe: Az első vonat indul Újpestről a Károlykaszárnyáig reggel 5 órakor. Az utolsó vonat este 10 óra 30 perczkor. A Károlykaszárnyától-Újpestre az első vonat reggel 5 óra 40 perczkor, az utolsó vonat pedig este 11 órakor. A vonatok reggel 5 órától 7 óráig 10 perczenkint, reggel 7 órától este 9 óráig 8 perczenkint és este 9 órától az utolsó vonatig 15 perczenkint közlekednek.

Az újpesti izraelita iparos és kereskedő ifjak egylete minden esztörtökön este saját helyiségében (Wachslér-fele »Merkur« kávéház, Árpád-ut) felolvasó gyűlést tart, melyekre a tagok, az alapszabályok értelmében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Hajóközlekedés. A Budapest és Újpest közt közlekedő helyi hajók már csak november hó 21-éig fognak közlekedni. Addig is a hajók Újpestről csak két óránként, a páratlan órákban közlekednek.

Rádi Sándor elítelve. Rádi Sándor szocialista vezér és volt szocialista képviselő volt tavaly «világot megváltó» eszméket tartalmazó röpiratokat terjesztett O-Kanizsán. De a csendőrség ezeket a veszedelmes iratokat egyik elvtársánál elkobozta. Rádi Sándor mód felett megharagudott ezért, hogy az ő irodalmi termékeivel oly mostohán bánnak és egy dühös levelben neki rontott a csendőrségnek, legényhebb kifejezésül a «gazembert» használva. Ezen czímzés miatt a budapesti büntető törvényszék kedden felelősségre vonta Rádit és Soós Kálmán bíró 10 napi fogházra átváltozható 100 frt pénzbüntetésre ítélte.

— **Letört bimbó.** Sehönfeld Róza az újpesti polgári leányiskola IV. a.) osztályának kedves volt növendéke, múlt vasárnap jobb létre szenderült. Temetése a szülők fájdalmára és tanuló társainak részvéte mellett helifón délután vott. Osztálytársai díszes koszorút helyeztek a korán elhunyt, szeretett iskolatársuk ravatalára.

Köszönetnyilvánítás.

A „Gyermekbarát” egyesület által f. évi október hó 19-én tartott hangverseny alkalmával felülfizettek még: Weisz Mór hitközségi elnök 3 frt és idősb. Klein Bernát 1 frt.

Fogadják ez uton is adakozásukért az egyesület hálás köszönetét.

Gróf Károlyi Sándorné ő exelenciája által egyesületünk céljaira küldött 50 frtért őszinte és hálás köszönetét nyilvánítja

az újpesti „Gyermekbarát” egyesület
Elnöksége.

A közönség köréből.*

Az újpesti izr. hitközség képviselőtestülete f. évi november hó 2-án tartott közgyűlésében tanácskozás tárgya volt az »Újpesti Közlöny« f. é. okt. hó 31-én kelt 44-ik számában »Szózat az izr. polgarokhoz« cím alatt megjelent közlemény. — A hitközség képviselőtestülete megbotrankozásának adott kifejezést lekipasztorának, főtisztelendő dr. Venetiáner Lajos főrabbi urnak valamint a hitk. előjáróságának kvalifikálhatlan megámatlata felett, mert a főtiszt. főrabbi ur, ki újpesti működése alatt minden igyekezetet arra irányította, hogy hívei között a legnagyobb egyetértés uralkodjék, kinek működése alatt a hitközségi tagok között az igazi vallásosság csak fokozódott, a hazafias magyar szellem csak erősödött és megszilárdult, mi-

vel sem szolgált rá az ily durva megámatlataásra. Az előjáróság működése pedig a képviselőtestület állandó ellenőrzése alatt állván mindig kifogastalannak és minden tekintetben correctnek találtatott.

A hitk. képviselőtestülete mindazonáltal méltóságán alulinak tartja, a megjelent pamflet ismeretlen szerzőivel polemikába becsátkozni, hanem megragadja az alkalmat, hogy főtisztelendő főrabbi ur és az előjáróság iránti tántoríthatlan és rendíthetlen bizálmának egyhangulag és nagy lelkesedéssel kifejezést adva, azt jegyzőkönyvbe iktatja s kéri a főtisztelendő főrabbi urat és az előjáróságot, hogy a képviselőtestületnek, mint az összes hitközségi tagok mandatiariusának ezen fenyves módon nyilvánított bizálmát a méltatlan megámatlataért adott elégtételként fogadja el.

NYILTTER.*

A folyó évi november hó 8-án tartott választmányi ülés határozatából kifolyólag a. Schwartz Jakab fuvaros (lakik: Váci-ut 46.) által egyesületünk hírnevel meggyázalmazó és felbomlásunkra irányuló ama tett bejelentését, mintha a helybeli izraelita hitközség ellen a helyi lapok egyikében megjelent cikkke egyesületünköt eredt volna, pusztán koholmányoknak és rágalomnak nyilvánítjuk s mint ilyet a nagyközönség elbírálása alá becsátkozjuk.

Együttal kijelentjük, hogy egyesületünk méltóságán alulinak tartja eme nemtelen vádald tovább is foglalkozni.

Tisztelettel:

Az újpesti „Gyermekbarát” egyesület választm

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Szerkesztői üzenetek.

Szociálistának. Ön hozzánk fordul, hogy a választás alkalmával kire adja szavazatát. Hat mi megmondjuk: bírónak választja meg Graner Adolfot, pénztárosnak Rádi Sándort. A többi tisztségre a kit akar. Meg van elégedve?

Vadvirág, Országgyűlési képviselőnk Budapesten, Andrássy-ut 6 szám alatt lakik.

181965. számhoz.

1897

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltóörvénysek 1897. évi 39858 számú végzésevel dr. Adamis Lajos ügyvéd által képviselt Deutsch Zsigmond felperes részere Schmereck Adolf a peres ellen 126 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 327 frtra becsült ingóságokra a budapesti V. kerületi kir. járásbírósg fenti számú végzésevel az árverés elrendeltetven, annak hátr. 56 frt tőke s jár. ugy a felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok, törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Újpesten, Lőrincz-utca 81. számú házban leendő megtartására határidőül 1897. évi november hó 13. napján déli 12 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt bútorek s egyébbb ingóságok a leg öbbit ígerőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felülvatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtó követelésele megelőző kielégítetesh-ez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltek volna, es ez a végrehajtás jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseikkel az árverés megkezdéséig a bíróságot kiküldöttnel vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztéséle követő naptól számíttatik.

Kelt Budapesten, 1897. évi október hó 26. napján.

Gábriel
kir. bir. végrehajtó.

A

Telefon-Hírmondó

a leggyorsabb hirszolgáltató, reggel 1/2 10 órától esti 1/2 11 óráig a legujabb hireket közli. Minden szenzációs hirt riadójel előz meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt tizedmásodpercnyi pontossággal. Összes állomásain az operaházi, népszínházi előadások és házihangversenyek után katoná- és cigányzenekar is hallható.

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előfizetéseket elfogad és felvilágosítást ad **Ladányi Emil** vezérfelügyelő, váci-ut 8. sz.